

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-5243522

Αθήνα 29-4-2013
Αριθμ. Πρωτ. : 870

Προς:

Βουλή των Ελλήνων
✓ Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Πρόταση της Ε. Επιτροπής για διετή αναστολή χρήσης νεονικοτινοειδών»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 9043/1-4-2013

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Ν. Φούντα** και **Θ. Ψύρρας**, για τα διαλαμβανόμενα θέματα, διαβιβάζεται η απάντηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Βουλευτή κα Ν. Φούντα
- 2.Βουλευτή κ. Θ. Ψύρρα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α' & Δ'

Αθήνα, 29 - 4 - 2013

Ταχ. Δ/ση: Συγγρού 150
Ταχ. Κώδικας: 176 71 - ΑΘΗΝΑ
TELEFAX: 210 92 12 090
Πληροφορίες: Θεοδωρής Π.
Τηλέφωνο: 210 928 7225, -7238, -7234
Email: syg058@minagric.gr

Προς: Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Αχαρνών 2
ΕΝΤΑΥΘΑ
ax2u084@minagric.gr

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΘΕΜΑ: «Έγγραφο της Βουλής των Ελλήνων»
(Αριθ. Πρωτ. Ερωτήσεων 9043/01-04-2013)

Σχετικά: 1. Το από 02-04-2013 Υπηρεσιακό σας σημείωμα που αφορά την ανωτέρω ερώτηση

Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 9043/01-04-2013 των Βουλευτών κ.κ. Φούντα Νίκη και Ψύρρα Θωμά σχετικά με τα νεονικοτινοειδή φυτοπροστατευτικά προϊόντα imidacloprid, clothianidin και thiamethoxam, σας γνωρίζουμε ότι:

1. Όσον αφορά στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), αυτή χαρακτηρίζεται από 'μεγάλη αβεβαιότητα των αξιολογήσεων' που παραθέτει (Δελτίο Τύπου της Αρχής από 16/01/2013 <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/130116.htm>), καθώς δεν υφίσταται ακόμα κοινά συμφωνημένη μεθοδολογία (υπό την μορφή της κατευθυντήριας οδηγίας) για την παραγωγή και αξιολόγηση των σχετικών μελετών. Οπότε η μεθοδολογία με την οποία αξιολογήθηκαν τα προϋπάρχοντα στοιχεία των υφιστάμενων εγκρίσεων των νεονικοτινοειδών ήταν το σχέδιο της κατευθυντήριας οδηγίας, με αποτέλεσμα τον 'προσδιορισμό ενός αριθμού αδυναμιών'. Επιπλέον η έκθεση αφορούσε μόνο τις χρήσεις στο έδαφος των σκευασμάτων σε κοκκώδη μορφή και των επικαλυπτούμενων σπόρων
2. Στο προοίμιο της πρότασής της (SANCO/10262/2013) η Επιτροπή της Ε.Ε επικαλείται την αρχή της προφύλαξης και προκρίνει ως νομική βάση το άρθρο 4 του κανονισμού 1107/2009 σχετικά με τα κριτήρια έγκρισης των δραστικών ουσιών, όμως στη παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου ορίζεται η υποχρέωση τα στοιχεία να αξιολογούνται με τις 'ενιαίες αρχές', αξιολόγηση που προϋποθέτει την ύπαρξη κοινής μεθοδολογίας.
3. Τόσο κατά την εφαρμογή της προηγούμενης νομοθεσίας για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (οδηγία 91/414) όσο και με το προαναφερόμενο υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο (καν. 1107/2009), στις περιπτώσεις που ζητούνται από την βιομηχανία επιβεβαιωτικές μελέτες, δίνεται συμβατικά χρόνος δύο ετών για την παραγωγή/προσκόμισή τους, ενώ αν κατά την στιγμή της απαίτησης των επιβεβαιωτικών

στοιχείων δεν υφίσταται σχετική κατευθυντήρια οδηγία, ο χρόνος μετράει από την έκδοσή της (όπως στη καταχώριση της δραστικής ουσίας tau-fluvalinate οδηγία 19/2011).

4. Με στοιχεία από πρόσφατη παρουσίαση της αρμόδιας Μονάδας (Unit G2 DG Sanco) της Επιτροπής της Ε.Ε. τα γεωργικά φάρμακα, στο σύνολό τους και όχι μόνο τα νεονικοτινοειδή, ως παράγοντας για την θνησιμότητα των μελισσών (χωρίς να διαχωρίζεται η γενική θνησιμότητα από το φαινόμενο της κατάρρευσης των αποικιών – CCD colony collapse disorder) συνεισφέρουν με ποσοστό περίπου 4% από αναφορές συμβάντων (incidents) και κάτω από 2% ως παράγοντες χρόνιας έκθεσης σε εργαστηριακές δοκιμές.
5. Τα συμβάντα στη χώρα μας, βάσει γεωγραφικής κατανομής και συχνότητας, συσχετίζονται με την κατά παρέκκλιση έγκριση χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων για επιτακτικούς σκοπούς φυτοϋγείας, όπως επιτάσσει η σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία για την καταπολέμηση εχθρών καραντίνας για το φυτικό κεφάλαιο, και ειδικά την καταπολέμηση του κόκκινου σκαθαριού των φοινικοειδών. Δεν έχουν καταγραφεί περιστατικά συσχετιζόμενα με τις συμβατικές χρήσεις των νεονικοτινοειδών και ειδικότερα με την χρήση επενδεδυμένων σπόρων σποράς αροτραίων καλλιεργειών.
6. Οι λίγες χώρες στις οποίες τα συμβάντα συσχετίστηκαν εθνικά με την συμβατική χρήση των νεονικοτινοειδών, έχουν λάβει αναλογικά με την κάθε περίπτωση μέτρα διαχείρισης του κινδύνου, τα οποία μόνο στην περίπτωση της Σλοβενίας έχουν φτάσει στην πλήρη απαγόρευση των εν λόγω δραστικών ουσιών. Για παράδειγμα η Γερμανία που έχει λάβει διάφορα μέτρα διαχείρισης του κινδύνου ανάλογα με την δραστική ουσία, την καλλιέργεια και τον τρόπο εφαρμογής τους ή σποράς των επενδεδυμένων σπόρων, επίσης δεν υποστήριξε τη πρόταση της Επιτροπής της Ε.Ε. λόγω της μη αναλογικότητάς της.
7. Όσον αφορά τις χρήσεις φυλλώματος των εν λόγω σκευασμάτων η πρόταση της Επιτροπής της Ε.Ε. δεν προσθέτει τίποτα στα ήδη εφαρμοζόμενα συμβατικά μέτρα διαχείρισης του κινδύνου τόσο από την χώρα μας όσο και από τα άλλα ΚΜ της Ε.Ε., καθώς όλες οι σχετικές εγκρίσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων συμπεριλαμβάνουν την απαγόρευση χρήσης κατά την περίοδο της ανθοφορίας.
8. Όσον αφορά τις χρήσεις στο έδαφος των εν λόγω σκευασμάτων, είτε σε κοκκώδη μορφή (με χρήση κατά την σπορά) είτε ως επικαλυπτικά σπόρων σποράς αροτραίων καλλιεργειών, η αναφερόμενη ως διετής αναστολή της χρήσης, περιορίζεται στην πραγματικότητα σε ένα έτος, καθώς η προβλεπόμενη καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής καλύπτει και την φετινή περίοδο σποράς. Οπότε και τα προσδοκώμενα από την Επιτροπή της Ε.Ε. οφέλη ανάλογα περιορίζονται. Επιπλέον στον προσδιορισμό του αντίκτυπου της πρότασής της η Επιτροπή της Ε.Ε. δεν στάθμισε επαρκώς την σίγουρη αύξηση του δείκτη των εφαρμογών ανά καλλιέργεια λόγω της απώλειας της κάλυψης που προσφέρουν ειδικά οι επενδεδυμένοι σπόροι με πολύ μικρότερη δόσολογία ανά εκτάριο.
9. Ειδικότερα για τους επενδεδυμένους σπόρους βαμβακιού στην χώρα μας δραστηριοποιούνται τρεις επαγγελματικές εγκαταστάσεις, στις οποίες επενδύεται το σύνολο του χρησιμοποιούμενου βαμβακόσπορου. Η ποιότητα της επένδυσης που επιτυγχάνεται μαζί με την υιοθέτηση πνευματικών μηχανών σποράς θεωρούμε ότι αποτελούν ικανή διαχείριση του κινδύνου από την σκόνη κατά την σπορά ως μία από τις οδούς έκθεσης των μελισσών.

Συμπερασματικά αρχικά δεν στηρίξαμε την εν λόγω πρόταση της Επιτροπής της Ε.Ε. καθώς στερείται σαφούς επιστημονικής απόδειξης και αναλογικότητας, ενώ με στόχο αμφίβολα οφέλη απαξιώνει την διαδικασία λήψης αποφάσεων για τα γεωργικά φάρμακα σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, διαδικασία

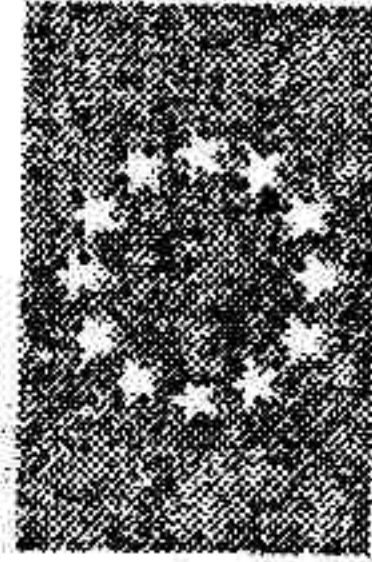
που έχει αποδώσει μέχρι σήμερα μία μείωση της κυκλοφορίας των παλαιών δραστικών ουσιών σε ποσοστό πλέον του 70%.

Το θέμα αναμένεται να συζητηθεί στην Επιτροπή Εφέσεων, όπου πρωτοστατούντων άλλων ΚΜ γνωρίζουμε ήδη ότι θα κατατεθούν συμβιβαστικές προτάσεις τις οποίες και θα αξιολογήσουμε με την προσήκουσα ευελιξία.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ

Σ. Ζωγράφος

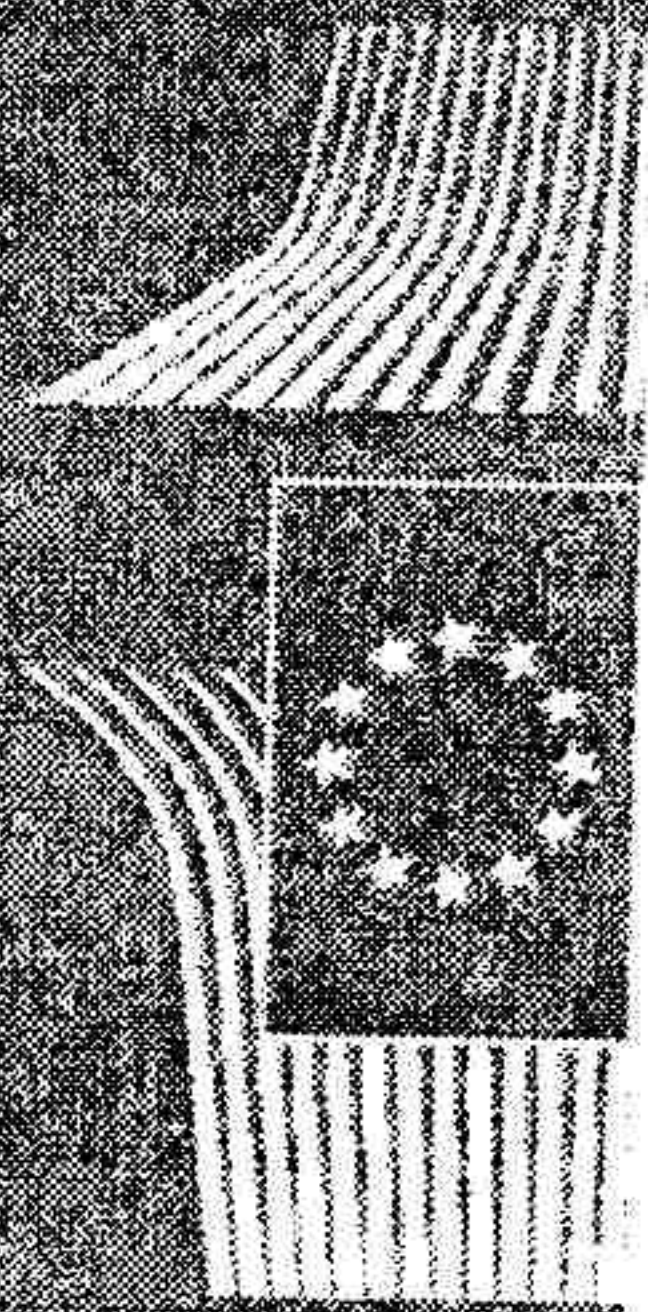
Συνημμένα: παρουσίαση DG Sanco Unit G2

European
Commission

Risk management for bee health

Alberto Laddomada
Head of Unit G2 Animal Health
Directorate-General for Health and Consumers
European Commission, Brussels

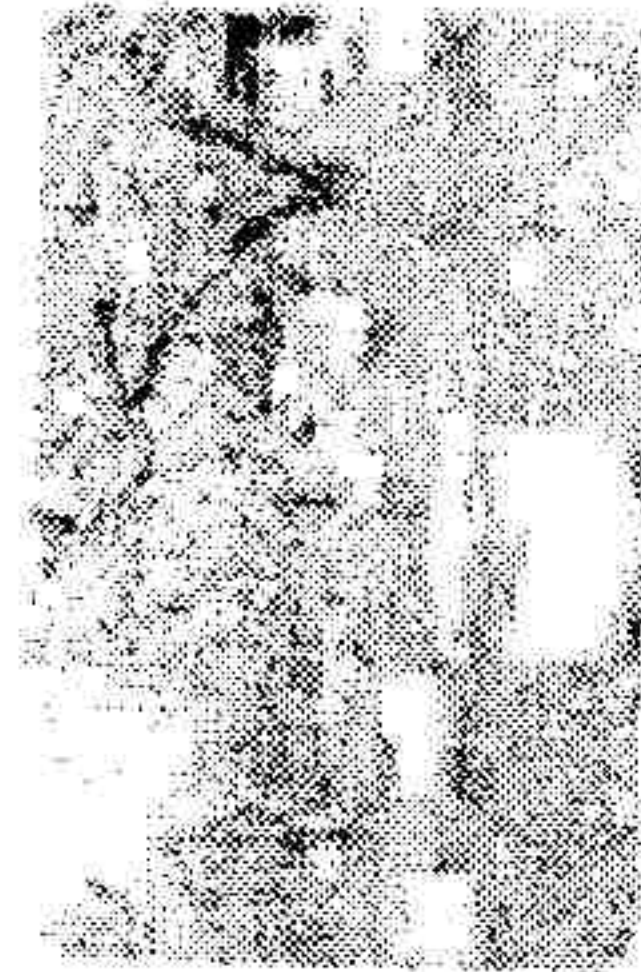
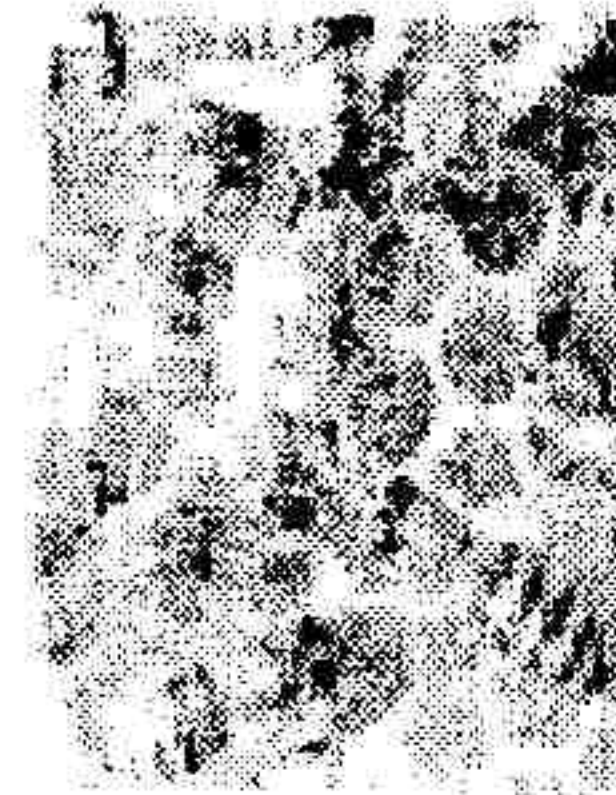
European
Commission

EU Animal Health Strategy 2007-2013 Honeybee Health 2010

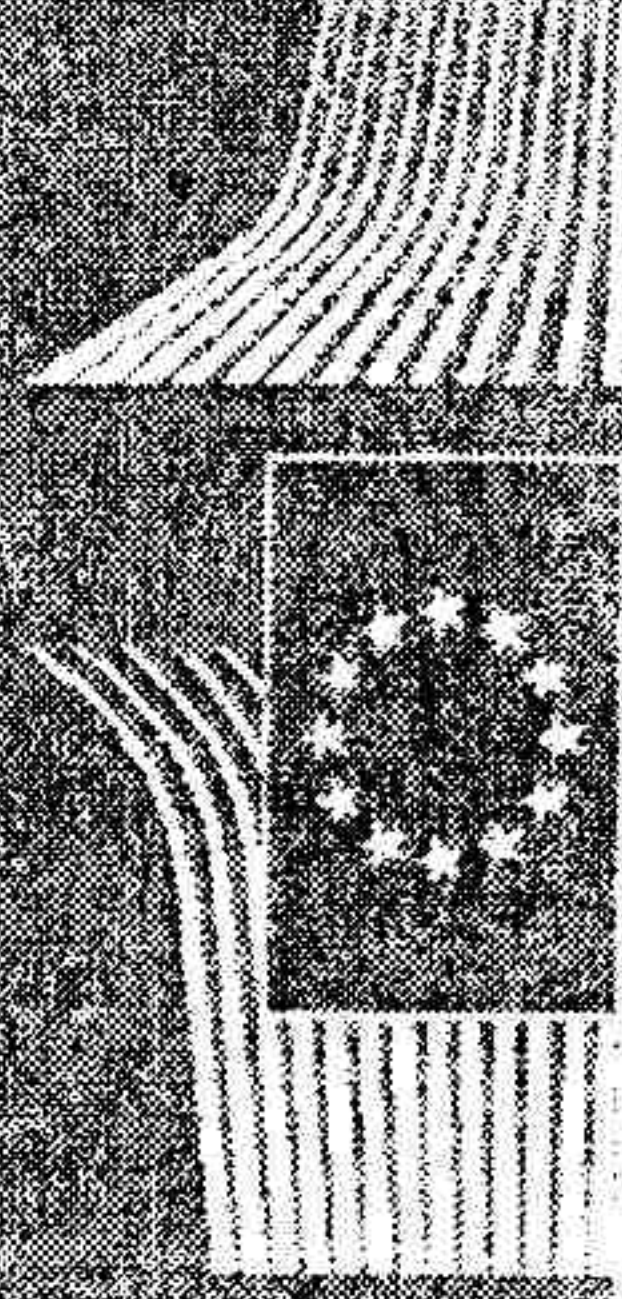

European Union
Health Commission

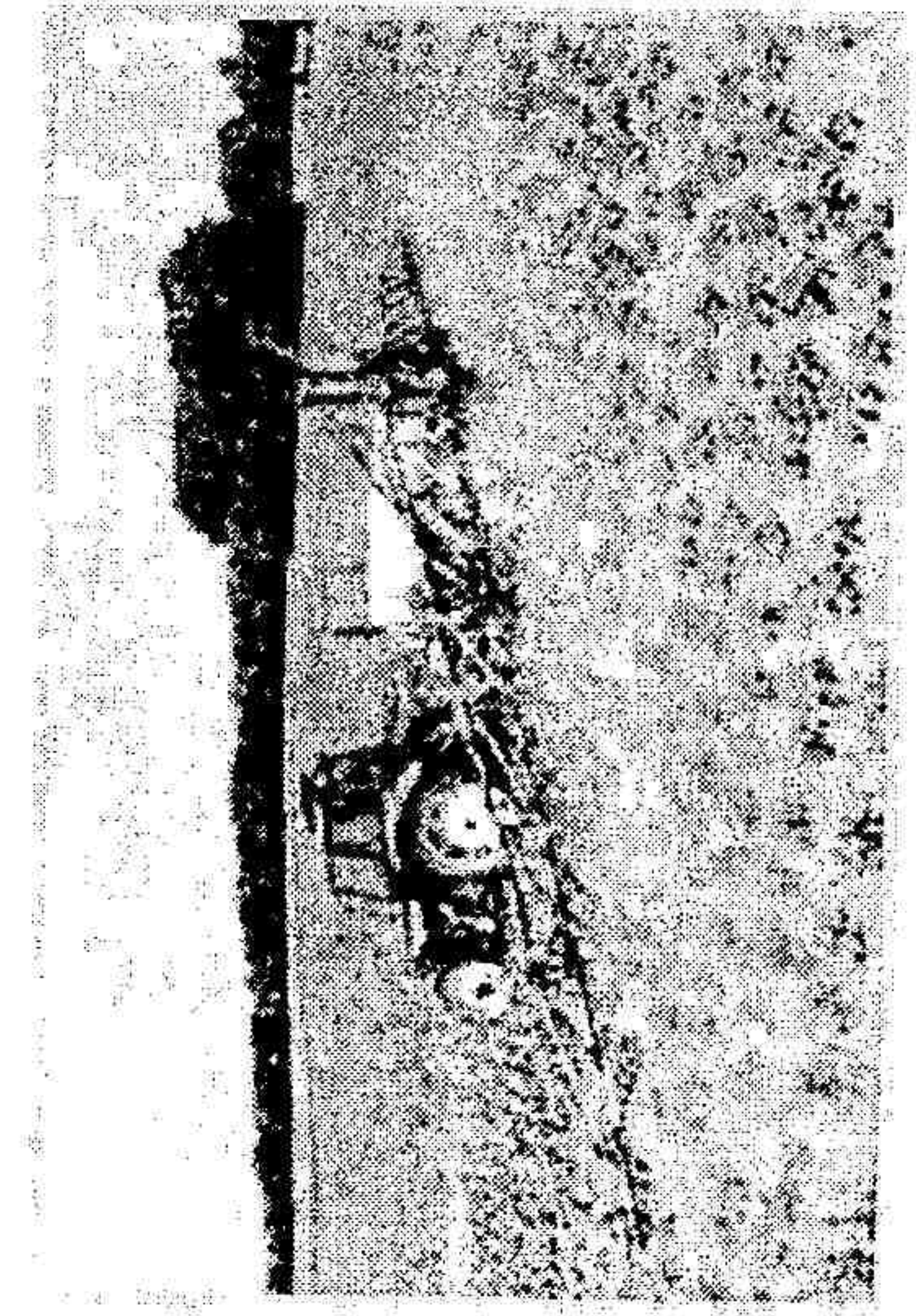
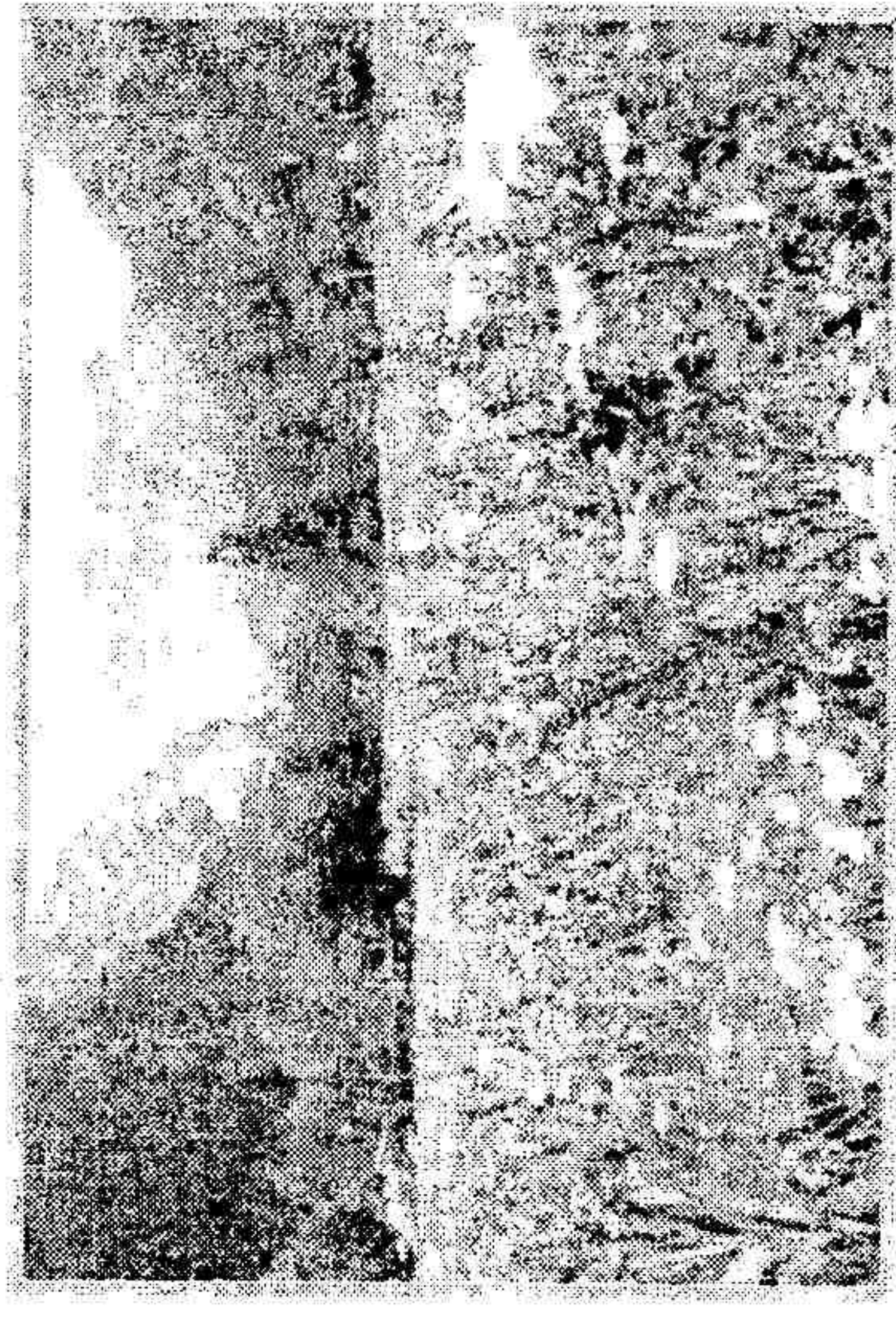
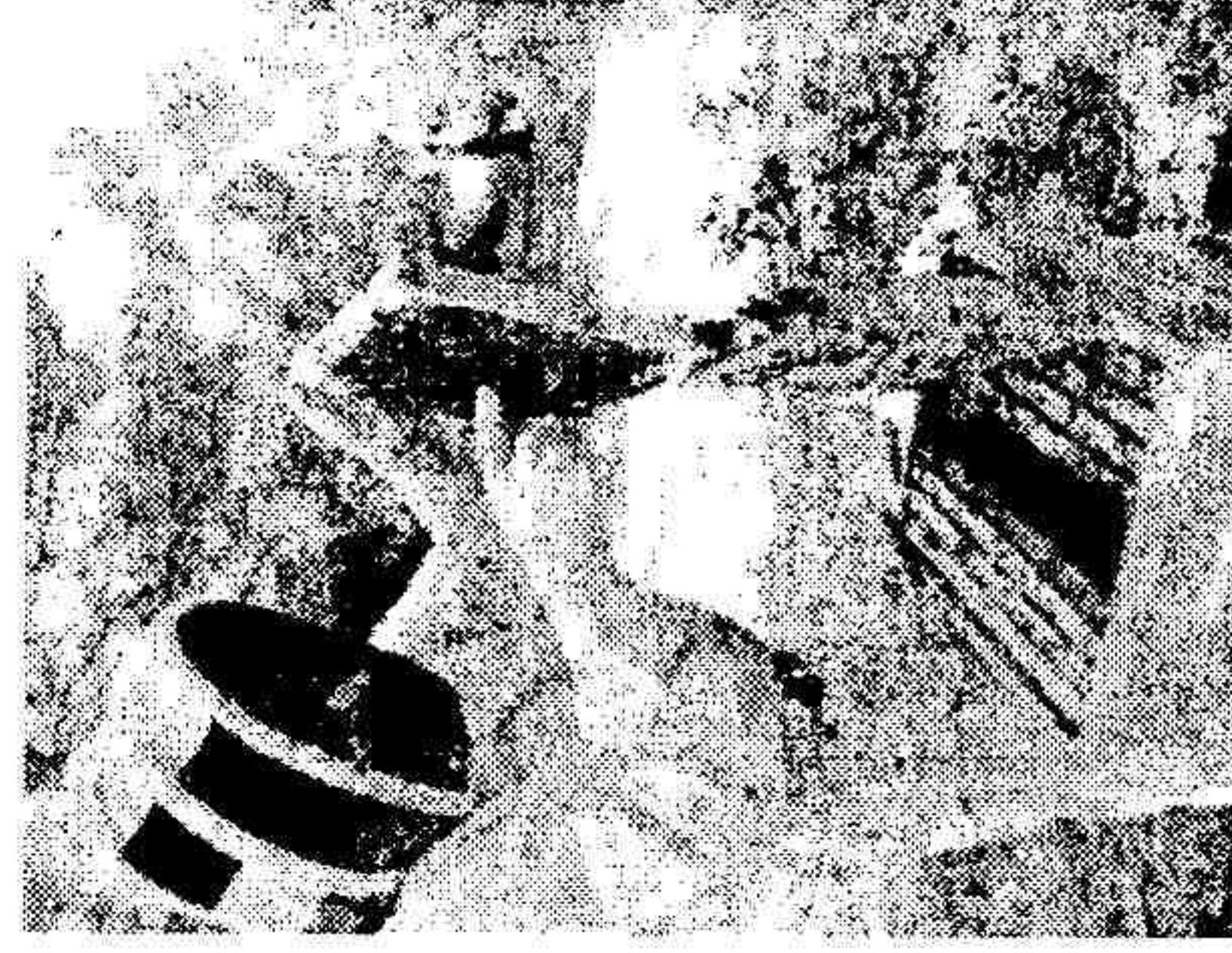
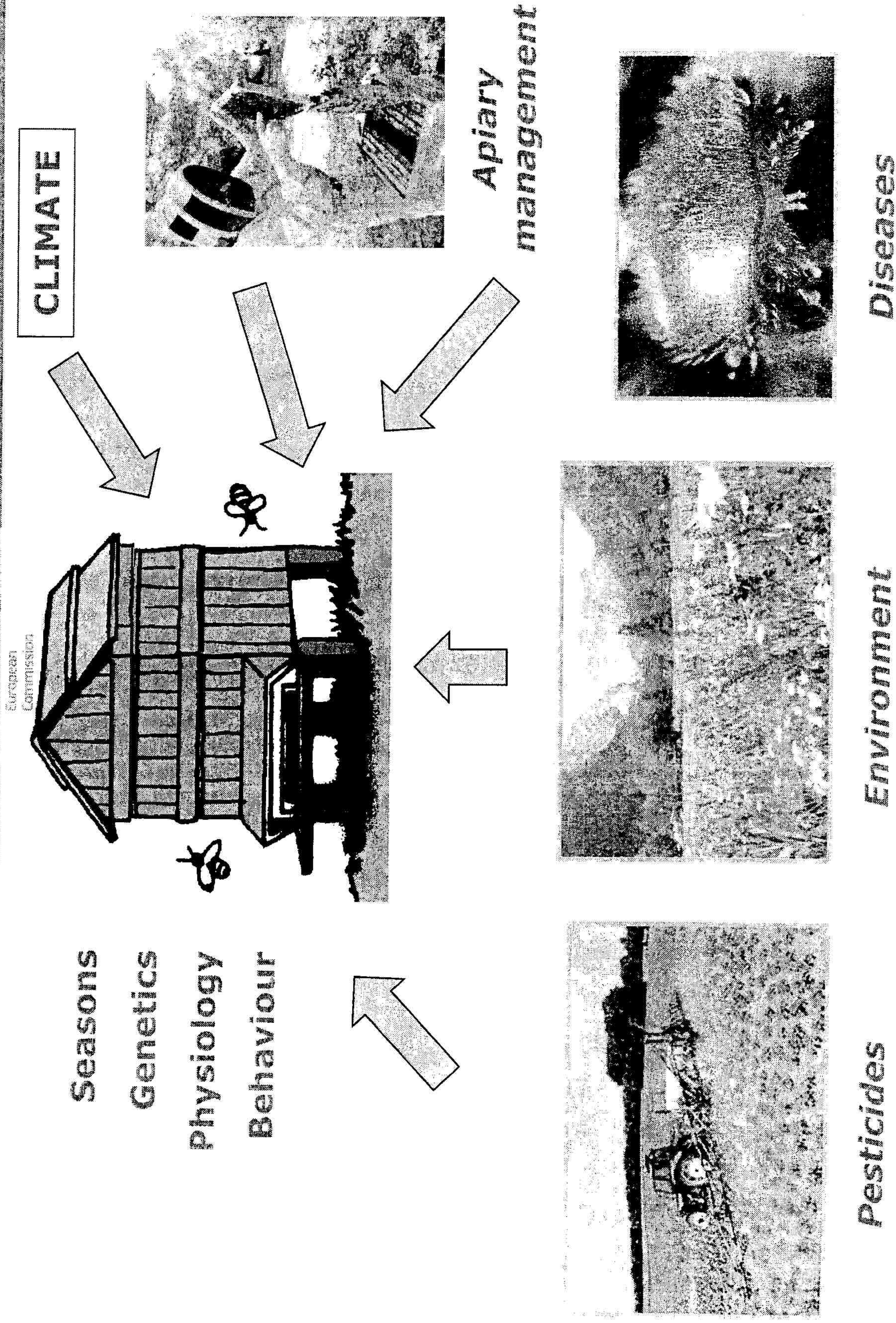
European Union (2007-2013) Health

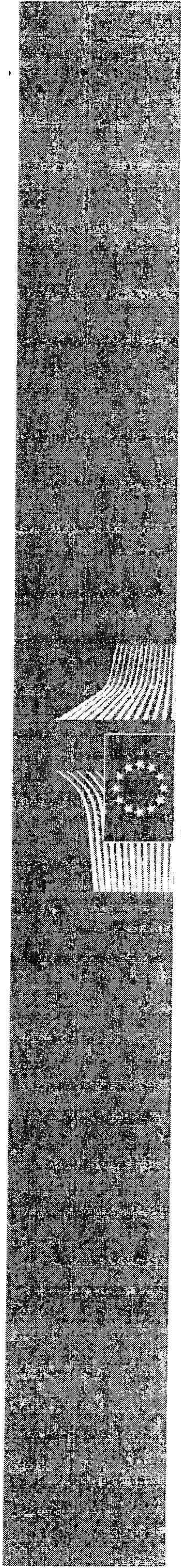

Reasons and extent for losses:

no clear picture

European
Commission
105 100 100 100

Wide Commission inter-service group

DG SANCO

- **Animal health: pathogens**
- **Pesticides**
- **Veterinary medicines**
- **Residues in honey**

DG Agriculture

- **Honey production, apiculture programmes**
- **Environmental measures**

DG Environment

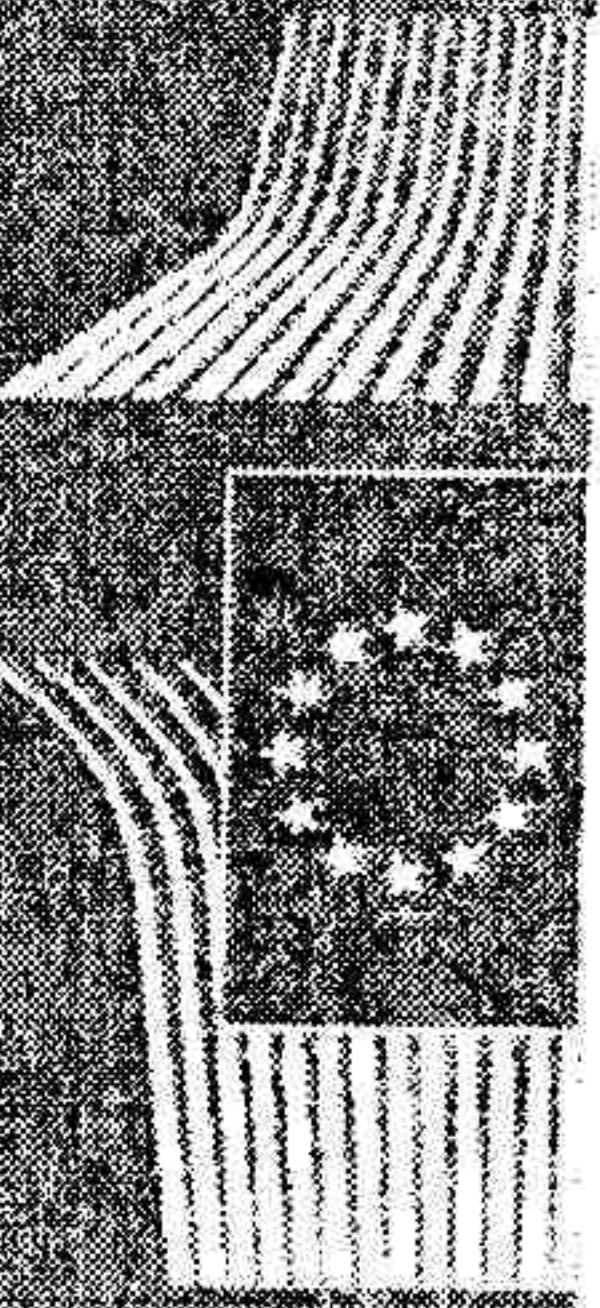
- **Biodiversity**

DG Research

- **Animal health**
- **Environmental**

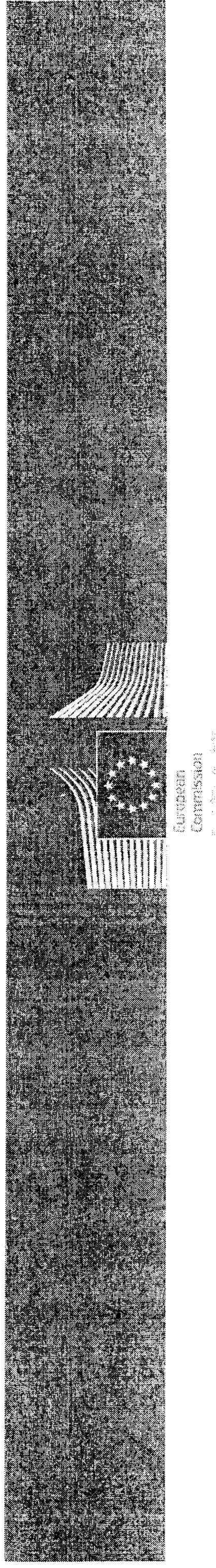
Other DGs ...

105 100 100 100

Science and data sources

- European Food Safety Authority*
- European Reference Laboratory for bee health*
- Surveillance studies in 17 Member States*
- EU FP7 research projects*
 - **BeeDoc, STEP etc.**
 - **a new project on sustainable apiculture and natural resistance mechanisms to diseases: 2013**
- Any other source (COLOSS etc.)*

Support for better risk management

Mandates to EFSA:

- animal health import rules: small hive beetle, Tropilaelaps
- Several pesticides issues

EURL

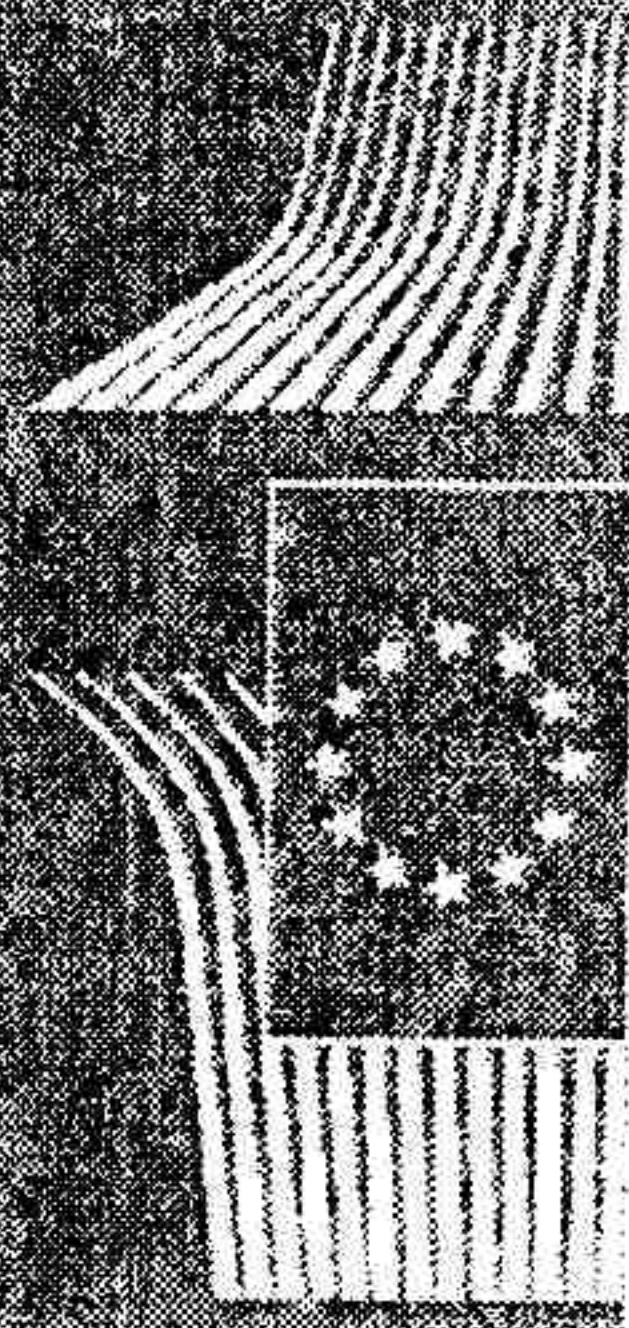
- Annual meeting of national labs
- Coordination of the surveillance studies

Electronic database

Bee health training for officials

1/2/2011

Pathogens

European
Commission

HYMENOPTERA

Vespa velutina (Asian hornet)

MITES

Acarapis woodi (Acariosis)

Varroa destructor

(Varroasis)

Tropilaelaps clareae

COLEOPTERA

Aethina tumida

(Small hive beetle)

VIRUSES

ABPV (Acute bee paralysis virus)

BQCV (Black queen cell virus)

CBPV (Chronic bee paralysis virus)

DWV (Deformed wing virus)

IAPV (Israeli acute paralysis virus)

KBV (Kashmir bee virus)

SBV (Sacbrood virus)

SBPV (Slow bee paralysis virus)

CWV (Cloudy wing virus)

BVX (Virus X)

BVY (Virus Y)

FV (Filamentous virus)

FUNGI

Nosema apis (Nosemosis)

Nosema ceranae (Nosemosis)

Ascosphaera apis (Chalkbrood)

Aspergillus flavus (Stonebrood)

DIPTERA

Braula caeca (Bee louse)

PROTOZOA

Malpighamoeba mellificae

(Amibiasis)

BACTERIA

Paenibacillus larvae (American

Foulbrood)

Melissococcus plutonius (European Foulbrood)

Paenibacillus alvei

Enterococcus faecalis

Achromobacter eurydice

Brevibacillus laterosporus

Pseudomonas apiseptica (Septicemia)

Spiroplasma apis (Spiroplasmosis)

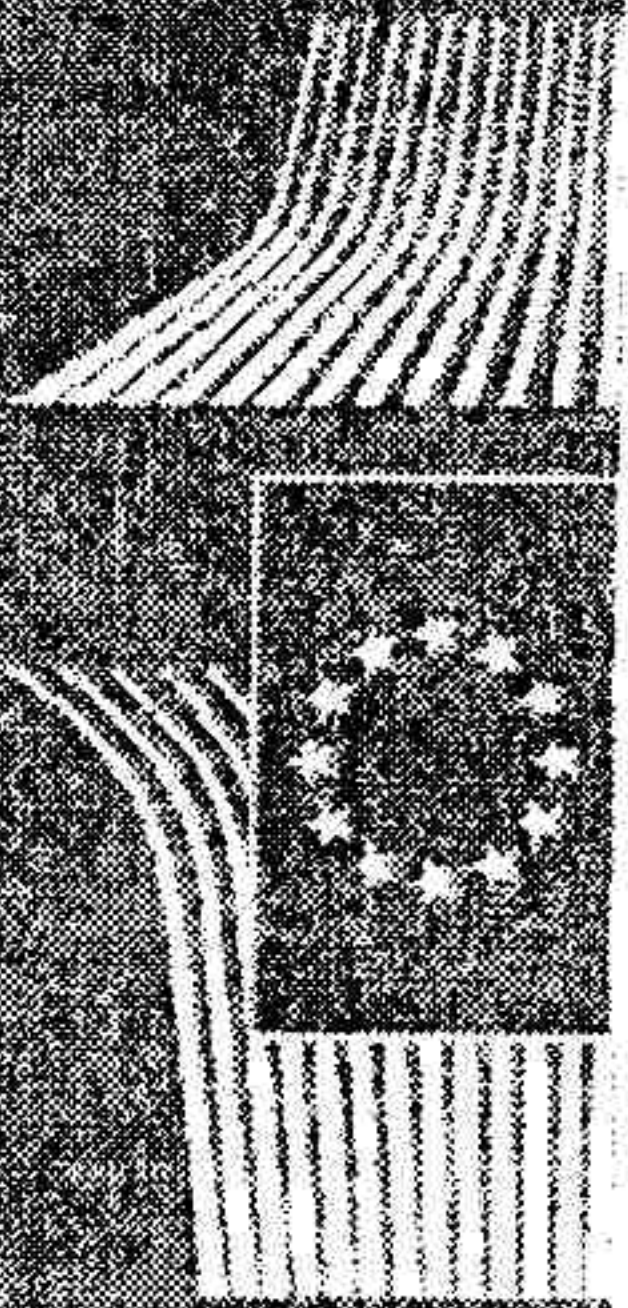
Spiroplasma melliferum (Spiroplasmosis)

Associative
Agents

LEPIDOPTERA

Galleria mellonella

Achroea grisella

Difficulties for bee pathogen data collection

EFSA in 2009

2 surveys by EURL in 2011-2012

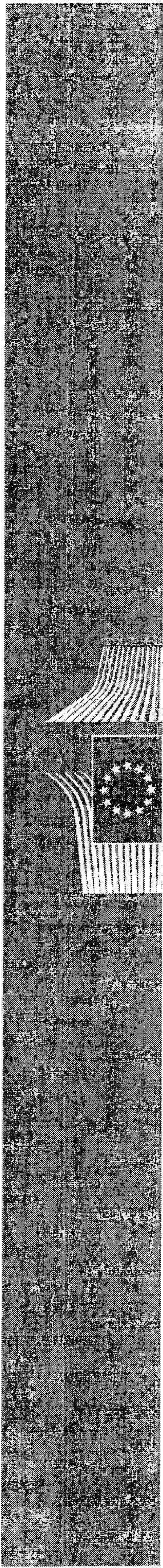
- 25 Member States, Norway, Kosovo

Beekeeping industry is poorly documented

High heterogeneity:

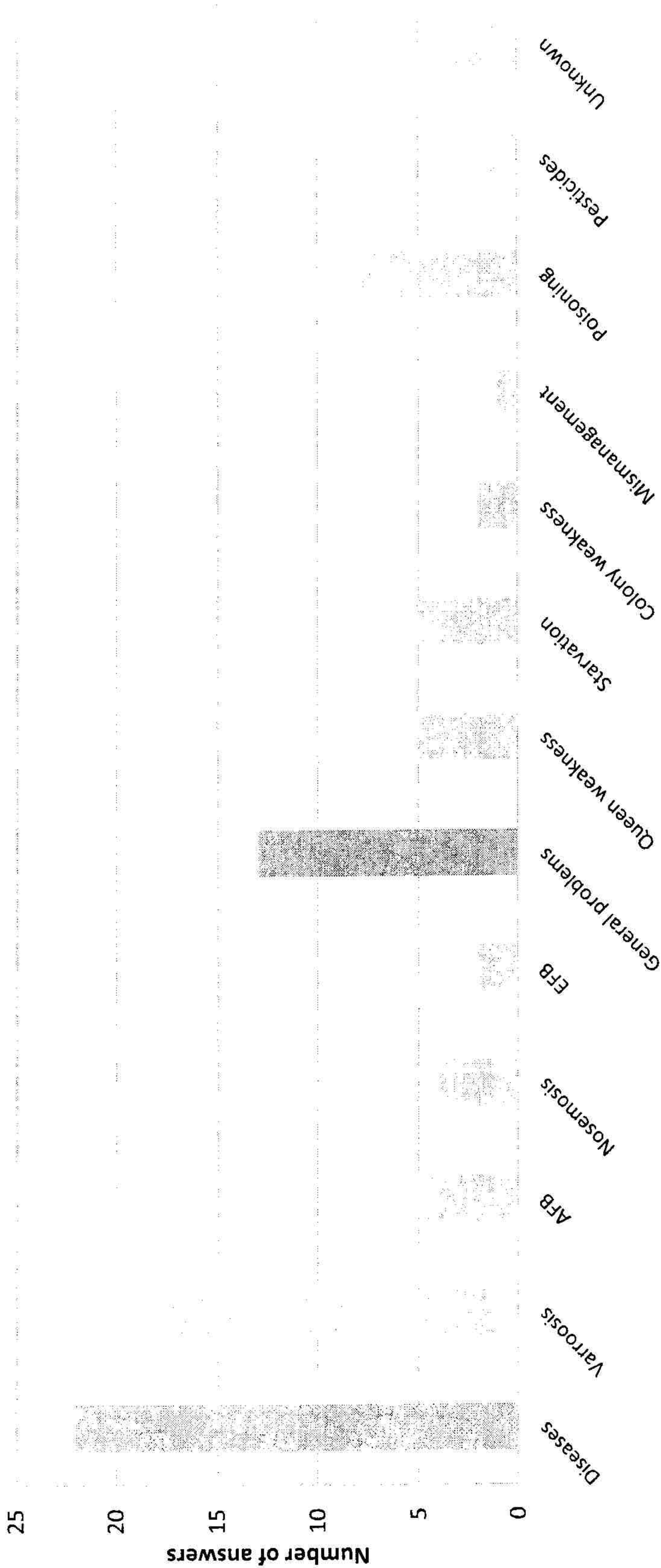
- Comparability
 - Between countries
 - Between data from same country
- High proportion of non-professionals*

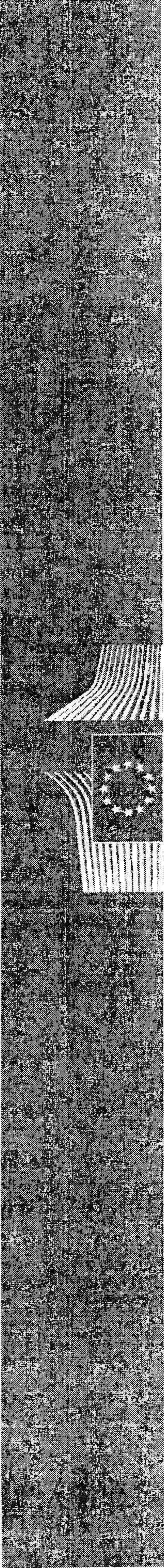

Main causes of colony mortality reported by the beekeepers

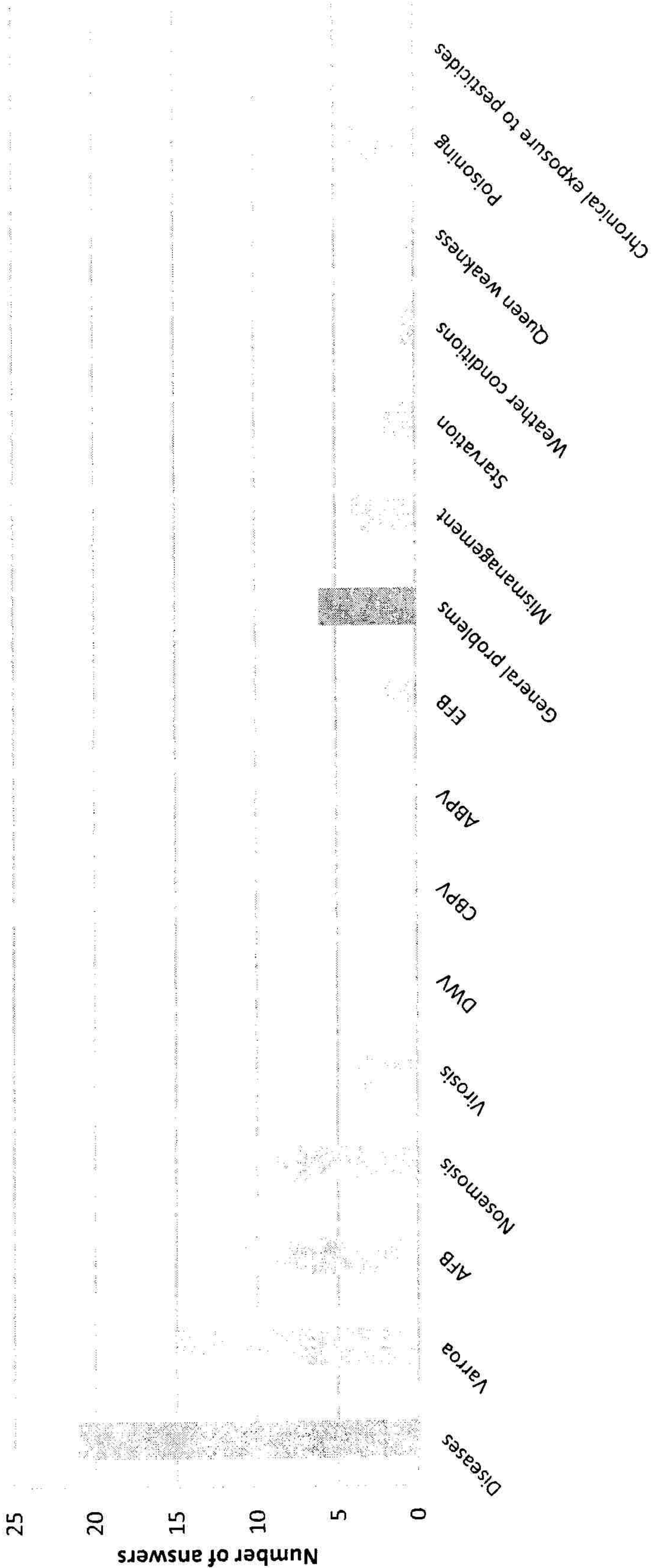
Source: EURL

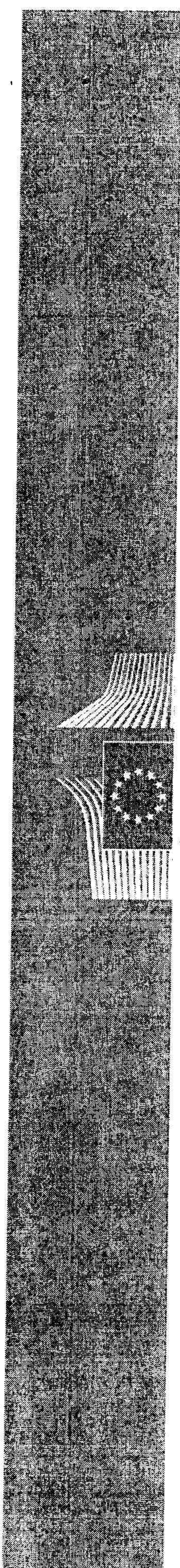

Main causes of colony mortality reported by the laboratories

Source: EURL

Pesticides, neonicotinoids

New framework regulation since 2009

New implementing rules

Risk mitigation for specific substances since 2010

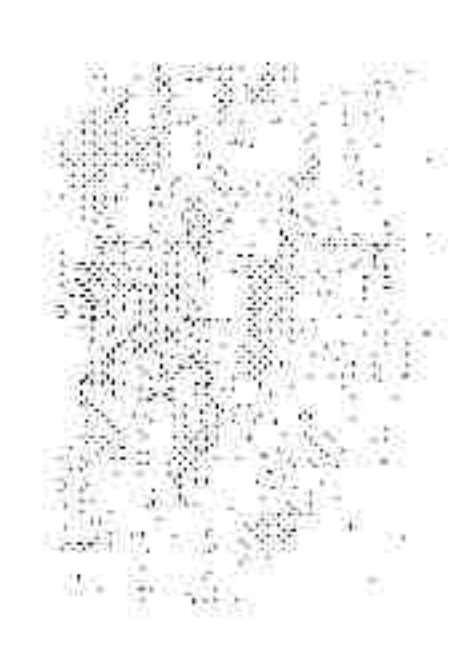
New risk assessment for bees

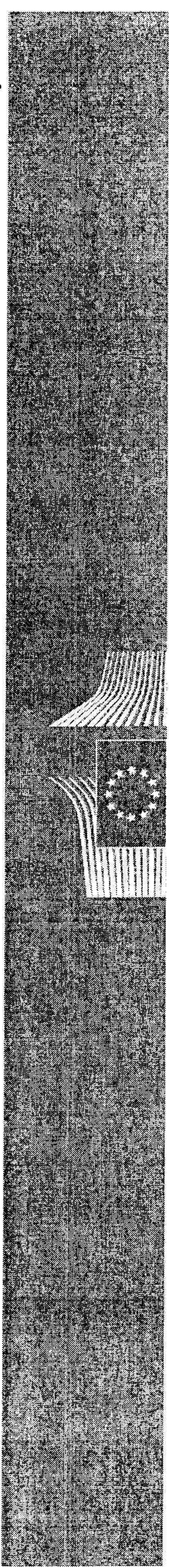
Improved data requirements

New guidance document

Several EFSA mandates on substances

Further regulatory measures under discussion

Key role for beekeepers:

Good apiculture practices

Responsible use of medicines

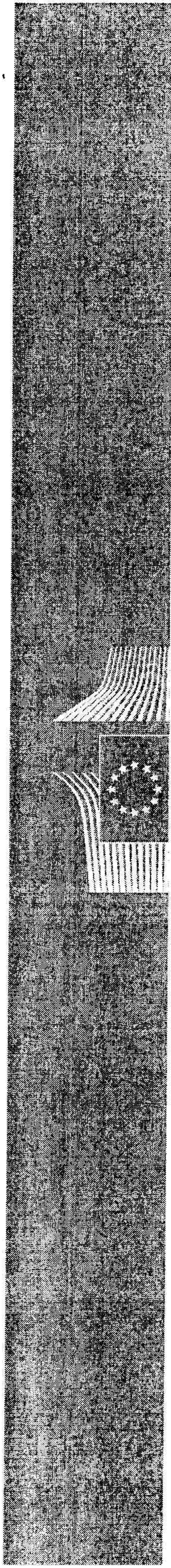
Coordinated and effective Varroa control

Improved cooperation with:

- **authorities (veterinary, plant protection, environmental etc.)**
- **plant protection beneficiaries (crop producers, horticulturalist, landowners etc.)**
- **pollination beneficiaries**

Better awareness and specific training

Conclusions

An EU framework is in place

Many of its elements can be fine-tuned

SANCO is protecting bee health

Always based on science and data

Constant monitoring, update

Possible measures on neonicotinoids under discussion

Proportionality and subsidiarity

No easy and/or quick risk management solutions